

Bruxelles, 13 iunie 2019
(OR. en)

10265/19

ENER 330
RELEX 615

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	9855/1/19 REV 1
Subiect:	Relațiile externe din domeniul energiei - Prezentare din partea Comisiei - Schimb de opinii

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor nota președinției cu privire la relațiile externe din domeniul energiei.

În cadrul reuniunii Consiliului Energie din 25 iunie, obiectivul președinției este de a desfășura un schimb de opinii, însoțit de o prezentare din partea Comisiei Europene cu privire la **relațiile externe recente din domeniul energiei**, cu un accent deosebit pe un număr limitat de dosare-cheie.

Președinția consideră că este extrem de important să se continue axarea pe partenerii principali ai Uniunii Europene, mai exact Africa, SUA, China și regiunea est-mediteraneeană. În plus, au o importanță deosebită menținerea angajamentului în cadrul Comunității Energiei și modernizarea Tratatului de instituire a Comunității Energiei¹, precum și reexaminarea funcționării Tratatului privind Carta energiei² și modernizarea acestuia.

Președinția reamintește că Comisia a integrat politicile de tranziție către o energie curată în dialogurile sale privind energia cu țările terțe și cu organizațiile regionale sau internaționale pentru a promova adoptarea la nivel mondial a principiilor care stau la baza politicilor și a legislației UE în vederea impulsivării tranziției către o energie curată. S-a acordat prioritate, de asemenea, discuțiilor cu privire la importanța planificării pe termen lung și la elaborarea strategiilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până la jumătatea secolului pentru a realiza obiectivele de tranziție către o energie curată. De asemenea, Comisia a abordat în mod sistematic chestiunea utilizării într-o mai mare măsură a monedei euro în tranzacțiile energetice cu principalii parteneri internaționali, după caz (acest subiect va fi discutat în cursul prânzului).

¹ Principalele obiective ale Comunității Energiei sunt crearea unui cadru stabil de reglementare și de piață, care va permite părților contractante să atragă investiții, precum și crearea unui spațiu de reglementare unic pentru comerțul cu gaze și energie electrică între UE și părțile contractante ale Comunității Energiei. Este în curs de desfășurare un proces de reformă pentru a actualiza Tratatul de instituire a Comunității Energiei. În 2016 și 2018, Consiliul a adoptat trei mandate de negociere vizând modificări ale Tratatului de instituire a Comunității Energiei, iar UE abordează modificările respectivului tratat în cadrul unui pachet unic. Consolidarea politicilor care vizează eficiența energetică, energia din surse regenerabile și emisiile de gaze cu efect de seră prin stabilirea unor noi obiective pentru 2030 și a unui cadru de guvernare vor constitui noi provocări pentru viitorul apropiat.

² *Modernizare:* Dispozițiile privind protecția investițiilor ale Tratatului privind Carta energiei (TCE), stabilite în anii 1990, trebuie aliniată la noile standarde stabilite prin abordarea reformată a UE privind politica în materie de investiții. Tratatul modernizat privind Carta energiei ar trebui să contribuie la sporirea investițiilor în sectorul energetic prin crearea unui cadru coerent, actualizat și obligatoriu din punct de vedere juridic, care să asigure securitatea juridică și să garanteze un nivel ridicat de protecție a investițiilor. Principala provocare este alinierea dispozițiilor privind protecția investițiilor ale TCE la standardele moderne de protecție a investițiilor, precum și facilitarea tranziției către un sistem energetic cu emisii reduse de dioxid de carbon, care să fie tot mai digital și mai orientat către consumatori. În vederea participării la negocieri în numele UE și al statelor sale membre, Comisia Europeană a prezentat o propunere de mandat al Consiliului în mai 2019.

Reexaminare: În același timp, sunt în curs de desfășurare, în 2019, o reexaminare a funcțiilor și a politicilor prevăzute în TCE, precum și o evaluare la jumătatea perioadei a activităților secretarului general. UE, Japonia și Kazahstan au fost desemnate drept coordonatori ai reexaminării.

Președinția propune următoarele întrebări pentru a orienta dezbaterile:

- Cum poate UE să utilizeze instrumentele sale pentru a se asigura că societățile europene din domeniul energiei pot contribui la valorificarea potențialului piețelor energiei din Africa, în special în ceea ce privește energia din surse regenerabile și gazele naturale?
- Cum pot UE și statele sale membre să își concentreze mai bine eforturile pentru a se asigura complementaritatea dintre Consiliul pentru energie UE-SUA și noile configurații de cooperare, precum Inițiativa celor trei mări (3SI) și Parteneriatul pentru cooperarea transatlantică în domeniul energiei (P-TEC), precum și alte inițiatives emergente ale SUA și ale statelor membre ale UE?
- Cum poate coopera UE în mod optim cu China în ceea ce privește conectivitatea în contextul inițiativei „O centură, un drum” a Chinei și al Strategiei UE privind conectivitatea eurasiatică?
- În ceea ce privește Mediterana de Est, cum pot UE și statele sale membre să utilizeze dialogurile existente vizând energia, precum și canalele de implicare și instrumentele existente, cum ar fi diplomația energetică, pentru a promova mediul în regiune, reducând astfel riscurile?

Informații generale

Africa

Lansată în septembrie 2018, Comunicarea privind Alianța Africa-Europa pentru investiții și locuri de muncă sustenabile propune aprofundarea relațiilor economice și comerciale dintre UE și Africa prin stimularea investițiilor și consolidarea rolului sectorului privat. Sectorul energetic este unul prioritar. Grație ajutorului pentru dezvoltare, UE sprijină electrificarea continentului prin intermediul infrastructurii și al reformelor de reglementare. Prin Planul de investiții externe, UE sprijină, de asemenea, investițiile private și dezvoltarea cadrului de afaceri adecvat. În contextul noii Alianțe Africa-Europa, Comisia a lansat în noiembrie 2018 Platforma la nivel înalt privind investițiile în energia durabilă. Platforma reunește părți interesate din sectoarele public și privat, din rândul instituțiilor financiare internaționale, precum și din mediul universitar și din grupuri de reflecție de pe ambele continente. Până la sfârșitul anului 2019 trebuie să ofere recomandări privind mobilizarea investițiilor în energie durabilă în Africa.

SUA

Statele Unite rămân un aliat-cheie, iar cooperarea în domeniul energiei, în special în cadrul Consiliului pentru energie UE-SUA, rămâne unul dintre cele mai fructuoase domenii de cooperare ale relațiilor transatlantice. Există multe domenii de interes reciproc puternic în ceea ce privește securitatea energetică, tehnologiile energetice, digitalizarea și securitatea cibernetică. Extinderea comerțului transatlantic de GNL oferă UE noi posibilități de a-și consolida securitatea energetică prin diversificarea surselor de alimentare. La 2 mai, Comisia, împreună cu Departamentele de Comerț și de Energie din SUA, a găzduit la Bruxelles un eveniment la nivel înalt UE-SUA încununat de succes, la nivel de întreprinderi, axat pe GNL. Acesta a reunit peste 200 de reprezentanți ai guvernelor de pe ambele părți ale Atlanticului, precum și 250 de reprezentanți ai mediului de afaceri din sectorul transatlantic al GNL. De asemenea, UE și SUA cooperează îndeaproape în ceea ce privește aspectele legate de securitatea energetică, în special cu privire la finalizarea coridorului sudic al gazelor pentru transportul de gaze din Azerbaidjan în Italia, precum și cu privire la securitatea energetică în Ucraina. În afară de Consiliul pentru energie UE-SUA, SUA colaborează cu o serie de state membre ale UE în ceea ce privește inițiative precum 3SI și P-TEC (anunțate de secretarul de stat pentru energie al SUA cu ocazia reuniunii la nivel înalt privind 3SI de la București, din septembrie 2018). Proiectele care vor fi dezvoltate în cadrul 3SI, inclusiv cele din cadrul P-TEC, au potențialul de a consolida în mod semnificativ securitatea energetică europeană prin sporirea conectivității regionale și diversificarea surselor. De asemenea, este important ca UE și SUA să-și mențină unitatea transatlantică în ceea ce privește sancțiunile. Comisia lucrează, de asemenea, la dezvoltarea cooperării trilaterale cu SUA și Japonia, în calitate de parteneri care împărtășesc aceeași viziune, în special cu privire la GNL și la hidrogen.

China

China este un partener strategic al UE în tranziția către o energie curată. Dialogul anual UE-China privind energia ghidează cooperarea în domeniul energiei, iar Platforma UE-China privind cooperarea în domeniul energiei, lansată recent, asigură punerea deplină în aplicare a dialogului. China este țara cu nivelul cel mai ridicat de emisii de dioxid de carbon din lume și, în același timp, este cel mai mare investitor în domeniul energiei din surse regenerabile, precum și cel mai mare producător al acesteia. UE salută rolul Chinei drept unul dintre principalii partizani ai Acordului de la Paris. Cu toate acestea, China sprijină și construiește centrale pe cărbune în numeroase țări (în special prin inițiativa sa „O centură, un drum”), inclusiv în vecinătatea UE (Balcanii de Vest, Africa), fără a ține seama de sustenabilitatea investițiilor sale. Politica UE reflectată în Comunicarea intitulată „UE-China – O perspectivă strategică” din 12 martie 2019 și aprobată de Consiliul European adoptă o abordare mai realistă, mai fermă și multidimensională. Deși China rămâne un „partener de cooperare” în ceea ce privește tranziția către o energie curată, aceasta este, de asemenea, un „partener de negociere” cu care UE trebuie să găsească un echilibru la nivelul intereselor, un „concurrent economic” care aspiră la ocuparea poziției de lider în domeniul tehnologic și un „concurrent sistemic” care promovează modele alternative de guvernare. În urma discuțiilor pozitive din cadrul celui de al optulea Dialog anual UE-China privind energia, desfășurat la Bruxelles în luna aprilie a acestui an, precum și a lansării Platformei UE-China privind cooperarea în domeniul energiei (la jumătatea lui mai), care se va derula pe o perioadă de trei ani, UE ar trebui să continue să colaboreze cu China în materie de energie, cu un accent special pe reciprocitatea accesului la piață, și să utilizeze platforma pentru a oferi oportunități de cooperare reciproc avantajoase.

Gazele din Mediterana de Est

Dezvoltarea de platforme de comercializare a gazelor în Marea Mediterană reprezintă o axă principală a politicii de diversificare a uniunii energetice. Datorită unor descoperiri recente și viitoare semnificative de zăcăminte de gaze (Egipt, Israel, Cipru și, probabil, Liban) și având în vedere că o parte semnificativă a acestor zăcăminte vor fi exportate, Mediterana de Est a devenit o sursă de alimentare importantă, sigură și fiabilă pentru viitorul apropiat. UE sprijină în mod ferm dezvoltarea regiunii drept platformă de comercializare a gazelor. Comisia și-a asumat angajamentul de a juca un rol de facilitator în dezvoltarea gazelor din Mediterana de Est în ceea ce privește sprijinul politic, diplomația, finanțarea studiilor, cum ar fi pentru gazoductul EastMed, finanțarea în timp util prin instituțiile financiare internaționale, precum și sprijinul în vederea creării unui mediu de investiții propice pentru atragerea de investitori în scopul dezvoltării regiunii. Comisia a avut, de asemenea, un rol esențial în sprijinirea țărilor în procesul de elaborare a acordului interguvernamental dintre Cipru și Egipt pentru o interconexiune prin gazoduct între cele două țări, precum și a acordului interguvernamental pentru gazoductul EastMed.

